

Luontoretki Vanhaankylään 29.7.2020

Aamu valkeni sateisena, kun ensimmäinen Kuorsalon luontokoulun retkipäivä koitti 29.7. Tiina Lecklin Luontokoulu Hailista oli saapunut Kotkasta mukanaan haaveja, luuppeja ja muita tutkimusvälineitä, ja olimme suuntaamassa vanhaankylään tarkoituksena viettää mukava päivä yhdessä, lasten tutkiessa alueelta löytyviä hyönteisiä ja kasveja. Tapaamisajankohdan lähentyessä sade kuitenkin vain yltyi, ja jäimmekin hetkeksi seurantalolle, jossa Tiina ensin esitteli yleisimpiä Itämeressä eläviä kalalajeja, ja sen jälkeen lapset saivat lähteä etsimään omaa kalansaalista ympäri seurantaloa piilotettujen kuvien kautta. Leikki nostatti mielialaa ja sadekin taukosi, joten noin 15 hengen retkueemme pieniä ja vähän suurempia saarelaisia suuntasi haavien ja suurennuslasien kanssa [Vanhaankylään](#) tutkimaan alueen eliöstöä.

Vanhassakylässä on nimensä mukaisesti sijainnut Kuorsalon aiempi kylä arviolta noin 1200- tai 1300-luvulta lähtien. Viereinen Vanhankylänlahti on tuolloin tarjonnut suojaisan satamapaikan, ja merenpinnan ollessa tuolloin noin 3 metriä korkeammalla lahdelle pääsi kahta kapeaa vesiväylää pitkin myös isommilla laivoilla. 1700-luvulla Vanhakylä alkoi käydä pieneksi väestön kasvaessa ja muuttoliike Vanhastakylästä saaren rannoille vauhdittui, kun kulku merelle vaikeutui maannousun myötä. Edelleen on kuitenkin nähtävissä mm. kiviaitoja ja rakennusten kivijalkoja sekä kaksi vanhaa hirsiaittaa. Vanhat pellot ja pihat ovat heinittyneet ja alueella kasvaa myös pensaita ja katajaa, mutta alue on säilynyt avoimena niittymaisena perinnemaisemana. Kuorsalo-seuran toimesta aluetta ja sen polkuja pidetään avoimena jokakesäisillä niittotalkoilla. Alue on Museoviraston toimesta luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi muinaisjäännökeksi, jonka säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa. Lisää Vanhankylän historiasta voi lukea Kuorsalo-seuran sivuilta (www.kuorsalo.fi/vanhakyla), josta löytyy mm. Tuomo Silennin artikkeli alueen historiasta. Omien esi-isien ja -äitien asuinpaikkoja pääsee edelleen tutkimaan, sillä vanhat talonpaikat on merkitty karttaan ja maastoon kylteillä.

Niittämisen ja aiemman laiduntamisen seurauksena alueelle on muodostunut monipuolinen elinympäristö useille hyönteisille ja kasveille, joista useat lajit esiintyvät vain Vanhankylän tyyppisissä perinneympäristöissä. Heinäkuussa Vanhankylän niityllä kukki esimerkiksi ketoneilikka, joka on ketojen ja niittyjen umpeenkasvun myötä harvinaistunut nopeasti, ja se onkin valittu harvinaistuvien perinnekasvien keulakuvaksi. Alueella on helposti löydettävissä merkkejä saaren historiasta myös kasvillisuuden muodossa, esimerkiksi viikinkienkin käyttämää, ruohosipulia muistuttavaa nurmilaukkaa kasvaa useissa kohdissa myös Vanhassakylässä. Nurmilaukkaa kasvaa usein paikoissa, joissa on ollut ihmistoimintaa viikinkiaikaan tai jopa rautakaudella (<https://yle.fi/a/3-8332588>).

Vanhassakylässä Tiina opasti aluksi haavien ja muun tutkimusvälineistön käyttöä, ja sen jälkeen retkeläiset pääsivät itse tositoimiin. Monenlaisia ötököitä löytyikin heinikosta, ja niitä tutkittiin yhdessä luoppien, kirjojen ja Tiinan tuoman materiaalin avulla. Kiinnostavimmat löydökset kerättiin petrimaljoille pieneen näyttelyyn, jossa kaikki pääsivät tutkimaan looppien läpi alueen lajistoa, ennen kuin ne vapautettiin vahingoittamatta takaisin luontoon.

Omatoimiseen luonnon tutkimiseen Tiina suositteli lataamaan puhelimeen iNaturalist Suomi -sovelluksen, jonka avulla havainnot välittyvät myös Suomen Lajitietokeskuksen hyödynnettäväksi (<https://www.inaturalist.org/>).

Näytteiden keruuta ja lajistotietoa

Seuraavaksi retkeläiset suuntasivat Kuorsalon metsästäjien pystyttämään kotaan paistamaan makkaraa ja syömään retkievättä. Kodalla muisteltiin vielä retken antia ja leikittiin luontoaiheisia pelejä ennen kuin iloinen joukko retkeläisiä suuntasi kotiin päin.

Makkaranpaistoa ja eväiden syömistä Metsästysseuran kodalla.